

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚCCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 677 SZÁM — KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETESI DIJAK: Brassóban egy óra 70 lej
negyedévre 190, félévre 360, egy évre 680 és 10 lej kézbesítési
díj. — Videkre postai küldéssel 80, 220, 420 és 800 lej
Külföldre negyedévre 370, félévre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HÍRDETESEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITE RADOR BUKAREST, Strada Berthelot No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APRÓHÍRDETESEK közvetlenül a kiadó-
kúldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók.

Visszavonták

s jóvátették egy részét azoknak a sérelmeknek, melyek a magyar iskolázást majdnem katasztrófába döntötték. Genf-ből Apponyi beszédének hatása alatt Duca külügyminiszter után az utolsó pillanatban feltartották a halálos bárdot, mely a magyar felekezeti oktatás életére készült elválni.

De a romániai magyarság mindaddig nem lehet megnyugtató és kielégítő, bár a kisebb-nagyobb sérelmek egész özönét is helyrehozzák, valameddig a nagy elvi kérdésben, a magyar nyelvhasználat teljes szabadsága ügyében az autonómia teljességét nem élvezhetjük. Amíg magyar felekezeti iskoláinkban meg nem szüntetik azt a jogtalanul támasztott kényszert, hogy több tárgyat az osztályok egész során keresztül román nyelven kell tanítani.

Ezerszer hangsúlyoztuk és most ezer-egyszer is hangsúlyozzuk, hogy nyelvünk szabadságának követelése nem irányul sem a román nyelv ellen, melyet mint államnyelvet tisztelendőnek, mint közéleti nyelvet jól megtanulandónak tartunk, sem a román államiság ellen, melynek kötelekbe tartozunk, s melynek kötelestudó polgárai vagyunk.

Azonban azt az alapot, melyet a magyar 1868-iki nemzeti törvény az akkori Magyarország románajku polgárai részére megszabott, amidőn kimondta, hogy minden állampolgár, minden község, minden egyház jogosítva van arra, hogy saját anyagi erejével iskolát vagy más közművelődési intézetet állíthasson fel és ez iskola vagy közművelődési intézet nyelvét a fenntartó állapítja meg, el nem hagyhatjuk. A multnak ez a rendíthetetlen sziklaténye küzdelmünk, s követelésünk legnagyobb erőssége.

De még ha el akarnánk is hagyni ezt a történelmi alapot, nem mellőzhetjük Románia szentesített s becikkelyezett törvényeit, a gyulafehérvári határozatot, mely a teljes nyelvi és tanításbeli szabadságot proklamálta, sem az 1919-iki párisi egyezményt, mely Romániától a kisebbségi iskolák anyanyelvi tanításának respektálását követeli meg, sem magát Románia alkotmányát, mely valamennyi polgár nyelvi és vallási szabadságát biztosítja.

A mának előnyéért és nyugalmaért nem adhatjuk fel a nagy jövő feltételeit, sem iskoláink és kulturánk pillanatnyi megkönnyebbüléséért az állandó, igazságos és szabad életet; sem az alkalmi jóvátétel egyetlen tál lencséjéért elsősülött ségi jogunkat anyanyelvünk birtokához. Felelősek vagyunk a magyar nemzet jövőjének s vérzivatarokban megpróbált fajunknak, hogy ami kincsünk a mult válságaiból épen és tisztán megmaradt, azt küzdelmek és szenvedések árán is megtartjuk. Nem lehet szó alkuról, vagy megalkuvásról ott, ahol örökérvényű jogokról, egy nemzet elévülhetetlen kulturális vagyonáról van szó. Mások megszeghetik a törvényt, mi ragaszkodunk hozzá, mások eltiporhatják jogainkat, mi újra meg újra felkaparjuk őket a porból.

Iskoláink tanítási nyelve csak a magyar lehet, s amíg ez nem érvényesül, a hatalmi erőszak állapotában vagyunk.

Bratianu a békehirdető

A két-arcu miniszterelnök — Bár itthon beszélne úgy, mint Bécsben

BÉCS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bratianu Jonel miniszterelnök most tudvaleg Bécsben tartózkodik, hivatalos bevallás szerint azért, hogy visszaadja Seipel kancellárnak bukaresti látogatását. A miniszterelnök bécsi tartózkodását felhasználta egy nagy bécsi lap munkatársa, hogy nyilatkozatot kérjen tőle. Bratianu eleget tett a kérésnek és a következő kijelentéseket tette:

— Azért jöttem Bécsbe, hogy a dunai államok megnyugvásának és békéjének művét folytassam, mert hiszen ez a törekvés a román politikának is főadata. Törekvésünk az, hogy megtaláljuk azt a politikai légkört, amelyben a normális Európa visszaállításának tudata és annak szükségességéről való meggyőződés uralkodik.

A miniszterelnök ezután vázolta azt a haladást, amelyet Románia az utolsó négy évben megtett, s hangsúlyozta, hogy meggyőződése szerint a legjobb nemzetközi politika az, ha szorgalmas munkával valamennyi országban megteremtődik a gazdasági konszolidáció.

— Románia szíven viseli a gondolatot — fejezte be nyilatkozatát a miniszterelnök, —

hogy egész Európa, de különösen a dunai országok békéjéért dolgozzék; ebben a törekvésben jelentős szerepe van Bécsnek, ahol ugyan azt a politikát találtam, amelyet Románia akar folytatni.

Bratianu Jonel szépen beszélt, s kitűnően megválogatta szavait. És igaza is van. A dunai államokkal meg kell szerezni a békét és megnyugvást. Arról azonban nem beszélt a miniszterelnök, hogy miért nem siet ezt a békét és megnyugvást egy sokkal kisebb területen, magában Romániában, az itt lakó népek között megteremtteni.

Erre nagyobb szükség van Románia szempontjából, mint azokra a hangzatos szövegekre, amelyeket felelős és felelőtlen politikusaink a külföld felé repítenek. A belső megbékülés mindenekelőtt való fontossága s egyedül Bratianu Jonelen és kormánya tagjain áll, hogy ezt megteremtse. Adják meg az e földön lakó s egymásmellett élő népeknek azt, ami őket jog, igazság és törvény szerint megilleti, bizony nem lesz nehéz feladat akkor a dunai államok békés és harmonikus életének megteremtése.

A munkáspárt nem védekezik, de támad

Készülődés az angliai választásokra — Macdonald harcias beszéde a munkáspárt nagygyűlésén

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kedden tartotta meg az angol munkáspárt nagygyűlését Londonban, s ennek a nagygyűlésnek különös jelentőséget adott a jelenlegi viszonyok között az a tény, hogy a munkáskormány pozícióját az egyesült polgári pártoknak sikerült megingatni. E gyűlésen hangzott el Macdonaldnak, a párt vezérének nagyjelentőségű nyilatkozata is, amelyben önértetesen száll szembe azzal a váddal, hogy a párt a kommunizmus szolgálatában áll, egyúttal azonban nem kevesebb önértettel jelenti be, hogy ilyen viszonyok között a párt készen áll a küzdelemre, s felmelt fővel áll a választói elé.

Régi világ, új termelő gondolat

Beszédében mindenekelőtt kijelentette Macdonald, nem ringatja magát abban a reményben, hogy új világot varázsol elő, mégis reméli, hogy a régi világ hozzáférhető lesz az új termelőgondolat számára. A munkánélküliséget nem lehetett teljesen kiküszöbölni, de a kormány tette a legtöbbet annak megszüntetésére.

A genfi konferencia

A genfi konferencia munkájára a kormány büszke, mégis a külpolitikában hatalmas zavaró erők ellen kellett harcolnia. Németország megbüntetésének módszere odavezetett, hogy Németország, mint kereskedelmi vetélytárs megerősödött, a szövetségesek pedig meggyöngyültek.

Mi a kommunizmus?

— Nem vagyok kommunista — mondotta — mert ebben gyakorlati előnyt az ország részére nem látok. A kommunizmus a cárizmusnak és a háborús gondolkodásnak terméke. Ha Párisban annak idején jelen lehetett volna a munkáskormány, egy a jóvátételekben is más eredményre jutottunk volna. Németországban bérleszállításokkal és munkaidő meghosszabbításokkal, a németiséget rabszolgaságba taszították. A szakszervezeti mozgalmaknak erkölcsi kötelessége segíteni a német szakszervezeteken, mert ha a mostani állapot fennmarad, úgy az ipar alacsony színvonalra valamennyi Németország-

gal versenyző állam életszínvonalát is fenyegeti. Kibékítő politikánk folytatásaképpen elismertük az orosz kormányt, amely ott tényleges kormány.

A kormány önbecsülés nélkül nem dolgozhat tovább

— Az ország — folytatta — nem kívánta, hogy izgalomba hozzák a választásokkal, a kormány azonban önbecsülés nélkül nem láthatja el tisztjét. A konzervatív bizalmatlanság őszinte, a liberálisoké azonban sértő a kormányra nézve. A liberálisok remélik, hogy így állíthatják helyre pártszerencséjük. A kormány tehát kényszerül elrendelni a választásokat.

Beszédét Macdonald a következő szavakkal fejezte be:

— Munkások, sorakozzatok zászlónkhoz, s várjátok a hadbakiadó parancsot, nem azért, hogy védekezzetek, hanem, hogy támadjatok.

Elégtételt kérnek a magyar bírák és ügyészek

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az országos bírák és ügyészek egyesületének gyűlése határozatilag tiltakozott az ellen, hogy a bírói ítéleteket magános személyek felülbírálják. Ezek az illetéktelen bírálatok támadások a bírói függetlenség ellen. A határozat megállapítja, hogy a szolnoki esetből kifolyóan a bíróságot ért támadások ellen még eddig semmiféle intézkedés nem történt. Az egyesület megbízta az elnöki tanácsot, hogy hasonló támadó esetek megakadályozására tegye meg a szükséges lépéseket.

Anatole France halálán van

PÁRIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nagy francia regényíró, Anatole France utolsó óráit éli. A katasztrófa bekövetkezését minden pillanatban várják.

A lej Zürichben nyitáskor 2.82 és fél

A német-magyar tudományos együttműködés kiépítése

Friedrich von Schmidt-Ott
budapesti missziója

BUDAPEST. (A Brassói Lapok munkatársától.) A világháború előtt Németország vajmi keveset tudott Magyarországról, mert a bécsi politika gondoskodott arról, hogy a monarchia legértékesebb részét illetőleg sötétségben tartsa a külföldet. A rémes világháború azonban eloszlatta a mesterséges homályt, mely Magyarországot körülvette és Németország a legteljesebb elismeréssel alapította meg, hogy Magyarország Európa egyik legfejlettebb kulturájú, legértékesebb országa. És ettől a perctől kezdve egyre szervesebb lett az a kapcsolat, mely a hatalmas német nemzet és a kis magyar nép között vérzivatarban született meg, de örökéletre van hivatva. Ennek a kapcsolatnak kimélyítését célozta Friedrich von Schmidt-Ott volt porosz kultuszminiszternek, a német tudományos élet e kiválóságának mostani budapesti látogatása.

A kiváló államférfi és tudós, mint a magyar állam vendége érkezett Budapestre. Vilmos császár bizalmasa, a volt miniszter, aki jelenleg a Notgemeinschaft der deutschen Wissenschaften és a Kaiser Wilhelm Institut elnöke, volt szíves fogadni a Brassói Lapok budapesti munkatársát és a vele folytatott beszélgetés rendjén a következőket mondta:

— Klebelsberg Kunó gróf, magyar kultuszminiszter ur meghívására határoztam el magyarországi utazásomat, annál is inkább, mert egyébként is régi vágyam volt már, hogy a magyar tudomány nagy-névű képviselőivel és Európaszerte híres kulturintézményeivel a személyes érintkezés és az eszmék közvetlen kicserélése által szorosabb kapcsolatba jussak. A magyar és német kulturális és tudományos intézmények között a háború nehéz éveit után is megmaradt az őszinte és szívélyes érintkezés és most minden törekvésem arra irányul, hogy a két országnak a háború által sújtott tudományos intézményeit még közelebb hozzam egymáshoz, tanulmányozzam a magyar tudományos világnak a békekötések óta kifejtett működését, összehasonlításokat tegyek a magyar és német tudományos intézmények helyzete és fejlődése szempontjából és megkeressem azokat az utakat és módokat, amelyeken a magyar és német tudomány szükséges és fontos együttműködésének, illetőleg a szellemi kapcsolat eredményes előbbrevitele érdekében a jövőben haladnunk kell.

— En ma már nem vagyok aktív miniszter, ma minden időmet és munkaerőmet a gazdasági válság miatt meglehetősen színlódó német tudomány megmentéséért megindított óriási küzdelem foglalja el. Elnöke vagyok a Notgemeinschaft der Deutschen Wissenschaften-nak és a Kaiser Wilhelm Institut-nak és mondhatom, hogy minden energiámmal azon dolgozom, hogy addig is, ameddig a nemzetközi tudományos érintkezés lehetővé válik és a viszony a háborút viselt nemzetek között annyira megjavul, hogy a békebeli tudományos kapcsolatok újból helyreállíthatók lesznek, a német tudomány sértetlenül, megtépázatlanul, további fejlődésre képesen a saját lábán megállhasson. Már ennek a szempontnak a figyelembevételénél is rendkívül fontosnak tartom a magyar tudományos világgal való kapcsolat intenzívebbé tételét, amit egyébként Berlinben is állandóan szem előtt tartottam és az ottani magyar intézettel igyekeztem a legőszintébb kapcsolatot fenntartani.

(*) A F. S. S. R. labdarúgó szakosztálya központi bizottságának általános szabályai hiteles magyar fordításban megjelent és kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. Minden futballal foglalkozó ember el kell olvassa ezt a könyvet. Ara 20 — lej.

Magyarországnak nincs oka rá, hogy a bolsevizmustól féljen

Megnyílt a magyar nemzetgyűlés — Eckhardt és Bethlen nagy vitája az orosz kormány elismeréséről

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójának távirata.) A nyári szünet után ma ült össze először a magyar nemzetgyűlés. Az ülés napirendjén a fővárosi törvényjavaslat szerepelt, amelyhez Buday Dezső, Saly Endre és Rothenstein Mór szóltak hozzá. Az ülés érdekessége azonban Eckhardt Tibornak napirendi felszólalása és Bethlen István gróf miniszterelnöknek erre adott válasza volt. Ez a vita már csak azért is különös érdekességű, mert tárgyánál fogva belekapcsolódik abba a problémába, amely egész Európát érdekli: az orosz kérdésbe.

Eckhardt Tibor ugyanis szövegeltette, hogy a szünet alatt a kormány megállapodást kötött Oroszországgal, amelyből következtetni lehet, hogy de facto és de iure, elismerte a szovjetkormányt.

Eckhardt tiltakozása

Eckhardt tiltakozik a megegyezés ellen, mert olyan állammal kötötték, amely a tulajdon szentségével, a nemzeti gondolattal, Isten eszméjével és az erkölccsel ellenkező álláspontot vallja. A szociálisták közbeszólásainak áradatában ismerteti a szovjetviszonyokat s egy levelet olvas fel, amely szerint már Oroszországban is részvényekkel vesztetik meg a vörösörség parancsnokait.

Felkiáltások a szélsőbalon: Ebben is hasonló helyzetünk Oroszországhoz!

Rakovszky, belügyminiszter: Macdonald is kapott részvényeket.

Eckhardt beszéde további folyamán azt mondta, hogy Magyarországnak semmi oka sincs arra, hogy a bolsevizmus képviselőit beengedje az országba, mert a diplomácia tekintélyével és az emigrációval kiegészülve propagandát fejthetne ki az ország megrontására.

Bethlen miniszterelnök: Hazugság! Csak a közvéleményt akarják felkorbácsolni!

Eckhardt: A szerződésben Károlyi keleti orientációja valósul meg. Nem lehet elképzelni, hogy az otrantói hős, a legelső magyar ember szembenézzen az al a hitvány társasággal, amelynek kezéhez vér tapad. Javasolja, hogy a szerződés kérdését a legközelebbi ülés napirendjére tűzzék ki.

Párisban meg akarják adóztatni az idegeneket

PÁRIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nincs a világnak városa, amelyben annyi idegen fordulna meg, mint Párisban, de talán sehol sem mehetnek jöhetnek az idegenek olyan szabadon, mint itt. Aki csak két hétre látogat el ide, annak még jelentkeznie sem szükséges. A személyazonossági bizonyítványt, amit a volt szövetséges és semleges államok alattvalói rögtön megkaphatnak, a volt ellenséges államokéi azonban csak néhány hónapi várakozás után, — örök életre szól és jelenleg 10 frankba kerül. Ez egyúttal minden, amit az idegennek a párisi tartózkodásért fizetnie kell. Ez a helyzet azonban most ugylátszik meg fog változni. A párisi rendőrségnek ez évben közel négy millió frankba kerültek az idegenek, ezzel szemben a bevétel csak egy millió ötszáz ezer frankot tett ki, tehát két és fél millió frank volt a deficit. A francia sajtóban már régóta sürgetik az idegenek megadóztatásának szükségességét. »Igaz, hogy örövendünk kell az idegeneknek — írják, — hisz ez gazdasági szempontból is fontos, és Franciaország presztízsét is emeli, de az idegenek uccáink aszfaltját koptatják, Páris szépségeit élvezik, kertjeinkben gyönyörködnek, s mindezeknek fenntartását a mi zsebünkől fizetik. Miért ne adóztatnák meg őket?« A város már három évvel ezelőtt megszavazta az idegenek adóját. Ez 40 millió évi jövedelmet jelentett volna. Am a parlament három év óta vonakodik ezt jóváhagyni. A tervezet szerint felemelnék a tartózkodási díjakat és külön adóztatnák meg az állandóan itt élő idegeneket. Mindenkinél jelentkeznie kellene, aki csak pár napot akarna is itt tölteni, 20 frank

Bethlen válaszol

A felszólalásra a miniszterelnök azonnal válaszolt, s kijelentette, hogy a kormány még nem kötött ilyen szerződést, ha meg lesz, majd a nemzetgyűlés elé terjeszti.

— Mi nem járunk elől — mondotta a miniszterelnök — csak nagy példákat követünk. Eddig huszonnyolc állam vette fel az összeköttetést Oroszországgal, köztük a fasiszta Olaszország, mely, legalább is olyan nacionalista, mint Magyarország. Ha a szentimentalizmus politikáját követték volna a nagyhatalmak ezelőtt is, akkor a cári Oroszország és a francia köztársaság között lehetetlen lett volna a szövetségi jóviszony. A kormány nem volna méltó a helyére, ha ilyen kérdésben szentimentalizmus által vezetettne magát.

Félre akarják vezetni a közvéleményt

— Eckhardt félre akarta vezetni a közvéleményt akkor, mikor úgy állítja be a dolgokat, hogy Anglia nem ismerte el a szovjetet. Ebben a kérdésben nem lehetnek választások Angliában, de Magyarországon sem. Amikor szerződést kötünk Oroszországgal, az nem jelenti azt, hogy politikai módszereit is át kell vennünk. Hiszen akkor huszonnyolc állam belügyi politikáját kellett volna megváltoztatni.

Magyarország erős és éretl

— Szegénységi bizonyítványt állít ki Eckhardt az országról akkor, amikor egyesekélszámú diplomáciai képviselőket úgy tüntet fel, mint amely a bolsevizmuson átesett Magyarországot eltántoríthatja felfogásától. Magyarország sokkal erősebb és érettebb a kommunizmussal szemben, sem hogy eredményes propagandától lehetne féltetni. Egyébként a nemzetgyűlésnek lesz alkalmára rá, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzék, ha majd a megfelelő törvényjavaslatot a kormány, beterjeszti.

A miniszterelnök beszédét minden oldalról megtapsolták. Majd Rakovszky belügyminiszter szavai után, amelyben Macdonald részvényeiről tett közbeszólását igazította helyre, Eckhardt visszavonta javaslatát.

lenne a rövid tartózkodás, 50 frank a személyazonossági igazolvány díja. A tervezetnek, melynek életbeléptetése most aktuális lett, sok híve, de még több ellenzője van. »Nagyon kedvezőtlen pillanat ez, az idegenek adójának életbeléptetésére, — mondotta Michaud, a szállodások szindikátusának elnöke, — hisz a szomszédos országok különösen Németország épen mindent elkövetnek, hogy oda vonzzák az idegeneket. Hisz vendégeink ugyanis luxusiparunkat gazdagítják: üzleteinkben, divatszalonjainkban, ékszerészeknél, színházainkban, stb. hagyják pénzüket, amiből tekintélyes rész jut az állam és a város kasszáiba. Szindikátusunk utánajárt, van-e valahol életbeléptetve, az ó vagy az új-világban a »taxe de séjour«, de ilyen miről sehol sem tudnak. (?) Páris érdekében a lehető legtöbb átutazó vendéget kell idecsalnunk, s megnehezítés helyett inkább még meg kellene könnyítenünk a fizetéseket és formalitásokat.«

Érthető, ha különösen az idegenek érdekel várják, hogy életbe fogják-e léptetni az idegenek adóját.

Novemberben összeül az olasz parlament

MILANO. (A Brassói Lapok tudósítójának távirata.) Mussolini kijelentette, hogy a parlament novemberben összeül. Beszédében hangoztatta, hogy a fasiszmus nem akarja megváltoztatni az alkotmányt, hanem a rendet akarja helyreállítani. Mussolini után a szónokok kijelentették, hogy a liberális párt megbizik a kormányban.

Demokrácia és ujjaépítés

Herriot nemzetközi szövetséget akar teremteni a lerombolt területek helyreállítására — A konferenciára meghívta a magyar nemzetgyűlés radikális képviselőit is

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Egy rövid budapesti távirat nagyérdekű akció megindítását jelenti. A háború következtében lerombolt területek helyreállításáról van szó és a mozgalom kezdője nem kisebb férfi, mint Herriot, francia miniszterelnök.

A szűkszavú távirati jelentésből nem tűnik ki, micsoda irányelvek szerint, minő eszközökkel és minő határok közt történék ennek a második nagy reparáló, békeműnek a megteremtése, de abból a kevésből is, amit a tudósítás jelent, megértjük, hogy Franciaország miniszterelnöke a háború által legjobban sújtott államok jelkét ki akarja engesztelni és sok mindent jóvátenni, amit elődei, a világ hatalmasságai rosszul csináltak.

Budapesti tudósítónk ezeket táviratozza lapunknak:

A Magyarország írja:

Herriot francia miniszterelnök meghívta a magyar nemzetgyűlés baloldali radikális képviselőit egy internacionális konferenciára,

melyet a szétrombolt Európa helyreállítása ügyében tartanak.

A meghívóban közli Herriot, hogy a demokratikus elemeknek egész Európában össze kell fogyniuk, mert kitűnt, hogy az egyes kormányok nem képesek helyreállítani a szétrombolt Európát. Ehez a feladathoz Európa hasonló gondolkodású tömegeinek, illetőleg pártjainak kézfogása szükséges.

Ez az akció nem akar beavatkozás lenni a nemzetek életébe, csupán szövetség alapításáról van szó, mely ezekkel a kérdésekkel hatékonyabban foglalkozni.

A felhívásban a reparáció kérdéséről azt hangoztatja Herriot, hogy csak olyan álláspontot tart helyesnek, mely kizárólag a lerombolt területek helyreállítására irányul.

(*) Ifjú Dumas Sándor híres regénye a „Kamélias hölgy” filmen 10—11—én a Modern Mozgóban, Főszerepben Nazimova és Rodolpho Valentino.

Árvaház felavatás Déván

DÉVA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Még a magyar imperium alatt elhatározta Hunyadvármegye, hogy az önhibájukon kívül elszegényedett és a támogatás nélkül álló aggok részére menházat épít, ahol azok ingyen ellátásban részesülnek. Az eszme Csulay Lajos volt helyettes alispáné volt, aki nagy ambícióval fogott hozzá annak gyakorlati megvalósításához. Mit sem törődve a nehézségekkel, felépíttette a megyei Szegényházat.

Jött a háború.

A szegényházat hol a saját katonáink, hol az átvonuló csapatok vették igénybe és bizony, alaposan megrongálták.

A háború befejeztével a nagy épület hosszú ideig üresen állott, míg végre a mostani vezetőség árvaháznak rendezte be, ahol jelenleg 70 árva leány, nyer gondozást és nevelést.

Folyó hó 5-én avatták fel ez árvaházat nagy ünnepélyesen. Ez alkalomra meghívták Sturza hercegnőt, mint az összes árvaházak diszelnőknőjét is. A hercegnő fogadtatására az egész város értelmisége kivonult a vasúti állomáshoz, ahol őt Dr. Gróza Péterné, mint a vármegyei Nőegylet elnöknője, majd pedig Herbay Ágoston polgármester, Déva város nevében meleg szavakkal fogadták.

Innen hosszú kocsisorban a nagy számmal érkezett vendégek kíséretében az Árvaházhoz vonult a közönség, ahol megkezdődött az Árvaház egyházi, majd világi felavatása.

Ezt követte egy 100 terítékes bankett, amelyen számos felkészített hangzott el. A hercegnő kiemelte beszédében, hogy a háboruban a királynéval együtt betegeket ápolott, most pedig ugyan-csak együtt dolgoznak azon, hogy az elesett katonák árvái ne pusztuljanak el.

Barátságos hangu a franciák jegyzéke Németországhoz

Nem kívánják tőle a békeszerződés megerősítését

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Németországhoz intézett francia jegyzék elismeri, hogy Németországot hely illeti meg a népszövetség tanácsában, de a következő három pontot teszi hozzá: 1. Németország részt akar venni a népszövetség esetleges szankciójában; ehez Franciaország nem járulhat hozzá. 2. Németország képviselőt kíván a katonai ellenőrző bizottságban; Franciaország ezt határozottan visszautasítja. 3. Németország mandátumot akar nyerni volt gyarmatai fölött; Franciaország ezt ellenzi. A jegyzék máskülönben barátságos hangu és Németországtól nem kívánják, mint Ausztriától és Magyarországtól kívánták, hogy a békeszerződést újból megerősítse.

Mikor a postaigazgató őriöng

Marini nagyvárad kerületi postaigazgató a szatmári postahivatalban a személyzettel óriási botrányt provokált — Egy kezelőnőt minden komolyabb ok nélkül súlyosan bántalmazott

SZATMAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az itteni postahivatalnál ma óriási botrányt rendezett Marini Aurél nagyvárad kerületi postaigazgató, aki a szatmári egyes számú postahivatal felülvizsgálására érkezett Szatmárra.

Marini jövetelének már a híre is nagy izgalmat keltett az alkalmazottak körében, mert Marini mindig durván bánt velük.

A postaigazgató hivatalos szemléje során bement a telefonközpontba is és ott Egri Gusztávné telefonkezelőnőt utasította, kapcsolja számára Nagyváradot. A kapcsolat gyorsan ment, de Marini nem hallott semmit a telefonon, aminek az az oka, hogy a vonalon öt év óta nem javítottak semmit és emiatt állandó zugás van. Marini, egyszerűen csak felugrott a készülék mellől, neki ment a kezelőnőnek, többször a vállára ütött, majd megragadta és percekig rángatta. A többi kezelőnő közbelépett, mire

Marini igazgató rájuk támadt, leszidta és disznóknak nevezte őket,

majd őriöngve kirohant a központból.

A súlyosan inzultált Egriné idegrohamot kapott, csak nehezen lehetett lecsillapítani. Majd jelenteni akarta az esetet a hivatalfő-

nöknel, de a főnöki szobában ott találta Marini igazgatót, mire visszavonult. Marini azonban, ahogy Egrinét észrevette, utána ugrott, ismét többször indulatosan úgy megrázta a gyöngye asszonyt, hogy ez

belebetegedett az inzultusba.

Egrinét az orvos megvizsgálta és bizonyítványt adott állapotáról. A városi főorvos, dr. Bolchis tanúsítja, hogy Egriné

**többször vért hányt, a vállán több, tetteles bántalmazásból eredő sérülés van és súlyos lelki-
kirázkódást szenvedett.**

A gyógyulás tíz napig eltart.

Egriné Papp Mihály országos képviselő utján bűnvádi feljelentést tett a brutális postaigazgató ellen. A városban is óriási felháborodást keltett Martini viselkedése, annál is inkább, mert a szatmári postaszemélyzet mindég a legnagyobb előzékenységgel bántik a közönséggel. Azt is tudják, hogy a telefon és távirószolgálatot csak óriási erőfeszítéssel tudják ellátni, mert a személyzet kevés, a vonalak rosszak és éppen Marini igazgató az, aki nem gondoskodik a vonalak megjavításáról.

Magánygyűtemények — a város pénzén

Eltűnnek a nagyvárad városi házáról a város által vásárolt festmények

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok munkatársától.) A napokban panaszkodott nekem egyik nagyvárad festőművész, hogy a kiállítására szeretné volna elkérni a város tulajdonában levő egyik festményét, amelyet három évvel ezelőtt vásárolt meg a város. A festményt, mint a város magántulajdonát, állította volna ki. Fölment a polgármesterhez, aki a legnagyobb készséggel bocsátotta a piktor rendelkezésére a képet. Azaz, — hogy bocsátotta volna.

— Kedves Mester, — mondotta a polgármester, a képet Önnek kell megkeresnie, régen vettük, bizony én már nem tudom, melyik hivatalba került. Talán a gazdasági tanácsosnál van....

A piktor köszönt szépen és odébb állt egy házzal, azaz néhány hivattal, s bekopogtatott Jónás Demeter gazdasági tanácsoshoz és előadta, mi járban van. A tanácsos ur, dacára, hogy sok szegény velencei kisgazda joggal haragszik rá, nagyon kedves ember és a piktor a lehető legnagyobb sajnálattal világosította föl, hogy a képe nincs ott, sőt soha se is látta.

Ezek után még elment néhány hivatalba, de sehol se tudtak a képről. Szórin-szálán eltűnt.

A dolog érdekelt, s ma fölmentem a városházára. Az összes hivatalfőnökökhöz, tanácsosokhoz bementem s mindenütt ezt adtam elő:

— Szeretnék a város áldozatkészségéről írni, műpártolásáról, s ezért szeretném megtekinteni az eddig vásárolt képeket.

Mindenütt igen előzékenyen fogadtak, mert nem tudták sehol sen, hogy véletlenül három évre visszamenőleg följegyeztem minden városi képvásárlást, s így biztos tudomásom van arról, hogy milyen képeknek kell — azaz kellene lenniük — a városi hivatalokban. A tanácsos urak és a többi hivatalfőnökök tehát egy dícsimnuszos cikk reményében előzékenyen álltak rendelkezésemre s én — bámultam, és törttem a fejem, hova lettek a három év alatt vásárolt festmények — vagyis azok java-része?

Mert a polgármester szalonját kivéve, ahol a várad és nagybányai festők képeiből igen szép kollekció van, — a tanácsosok hivatalszobáiban és a többi hivatalokban a királyi pár arcképén kívül nem igen található más festmény. A polgármesteri hivatalban van egy tájkép, egy aradi román festő műve, a tanácssteremben van Mosoiu miniszter portreitja, Szenes Fülöpötől, s néhány régibb szerzemény; — de a három év alatt vásárolt képeknek csak a felét sikerült felkutatnom.

Hova lett a többi festmény? Ki vette meg? Kinek a privat lakását disziti? Vagy — ne adj Isten, — az elmúlt időkben sűrűn váltakozó prefektusok vittek talán emlékül magukkal egy-egy szép várad képet?

A dolog ugyanis úgy áll, hogy Váradon évente tíz kollektív kiállításból évente 10 képet vásárol a város, amire egy 200 ezer lejes művészi alap van. Három év alatt ez miní mum 30 festménynek felel meg. A város azonban, Bucico Coriolán polgármester, Benedek Aladár pénzügyi tanácsos és Kőszeghy József főmérnök messzemenő műpártolók szeretetéből nemcsak kiállításra és nemcsak nagyvárad festőktől vesz képet. Az évente vásárolt képek száma tehát — tudomásom szerint megközelíti a huszat, mert időnként a Cercul Militarban s a megyeházán román piktorok is kiállítanak, akikről mindég vásárolt a város.

De hova lettek a képek? A város által vásárolt köztulajdon s a városi hivatalok díszítésére szolgál. Sem a muzeumban, sem a levéltárban egy ilyen kép sincs. A képeket tehát valakiknek el kellett vinni a városházáról. Ez nem egyéb, mint a köztulajdon el tulajdonítása és ugyanannyit jelent, mintha valaki felszedné az uccaköveket, hogy azokkal háza udvarát kikövezze, vagy hazavinné a hivatali íróasztalt, hogy azon privat üzleti levelezéseket folytasson. Ez pedig büntetendő cselekmény.

Ezek fölemlítése után a lehető legnagyobb kíváncsisággal kérdezzük, mi lett a város tulajdonában levő festményekkel? Es erre a kérdésre, sürgős választ várunk illetékes helyről, mert másképp kénytelenek volnánk a városi urakat a modern művészet tulságos szeretetével meggyanúsítani...

Helyreállt a béke a bukaresti „Baratia” plebánián

Cisar S. jassyi püspök igazságot hozott a bukaresti róm. kath. magyaroknak

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nem régen adtunk hírt arról, hogy Radics István bukaresti magyar katolikus lelkész, paptársainak intrikái folytán Cisar S. jassyi püspök, a bukaresti érsekség ideiglenes vezetője, visszarendelni kérte a szatmári püspöktől saját egyházmegyéjébe. E minden igaz ok nélküli visszahívás ellen a kath. magyarság felemelte tiltakozó szavát, s hatalmas tüntetések után sürgönyileg kérte Bukarestbe a jassyi püspököt, hogy vizsgálja meg ezt a magyarokat nagyon is sértő ügyet.

Cisar püspök ur meg is érkezett, s nyomban megindította ez ügyben a kihallgatásokat.

Szerdán fogadta a kat. magyarság hatalmas küldöttségét, akik memorandumban adták elő panaszukat, majd kihallgatván Radics István lelkészt is, úgy határozott, hogy a Radics visszahívására vonatkozó, téves információkon alapuló rendelkezését visszavonja, sőt továbbra is megbizsa a bukaresti katolikus magyarság lelki vezetésével!

Igy a jassyi püspök ur, amint ezt töle előre is vártuk és reméltük, — bölcs belátásával megteremtette azt a békét, amelyet az itteni katolikus magyarok minden egyes tagja nagyon régen óhajtott.

A jassyi püspök urnak ez a rendelkezése kimondhatatlan örömet okozott a bukaresti katolikus magyarságnak, kik elhalmozták ok nélkül meghurcolt lelképásztorukat szeretetük minden jelével. Reméljük, hogy azt a szép harmóniát, amely a nép és papja között példás módon fennáll, senki sem fogja többé hasonló módon megzavarni.

A jól szanált Ausztriában

Hogy történt a milliárdos sikhasztás a bécsi postatakarékpénztárban?

BÉCS. (A Brassói Lapok bécsi tudósítójától.) A Castiglioni botrány után alig egy hét leforgása alatt immár egy újabb szenzációja van Bécsnek. Mint megírtuk, a postatakarékpénztárban néhány nap előtt nagyarányú csalásoknak jöttek a nyomára. A büns manipulációk egy véletlen folytán derültek ki. Egy fiatal hivatalnok ugyanis tibát csinált az egyik folyószámla-kimutatásban, mikor azonban rájött, ajánlott levélben tudatta a folyószámla tulajdonossal, hogy hibát történt. Az ajánlott levél azonban visszajött avval az értesítéssel, hogy a címzett ismeretlen. A postatakarékpénztár ellenőrző közegei nyomban munkának láttak és eddig 12 folyószámláról állapították meg, hogy a tulajdonosok nem léteznek. Ezeket az állományokat hivatalnokok csinálták, akik a befizetett összegekhez állandóan egy csomó nullát irtak és az eddigi megállapítások szerint több mint egy milliárd koronával károsították meg az osztrák takarékpénztárt. Az eddigi nyomozás kétséget kizárólag megállapította, hogy az összes bünsösök a postatakarékpénztár alkalmazottai között keresendők. A közeli napokra egy csomó szenzációs letartóztatást várnak.

Letartóztatott szigurancafőnök

Államellenes ténykedéssel vádolják

MÁRAMAROSSZIGET. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kezdenélben Arama és Bretan hadbíró őrnagyok megjelentek a máramarosszigeti sziguranca, ahol Jonsescu Traján főnököt letartóztatták, s még aznap délután öt órakor Kolozsvárra szállították a hadbírószág fogházába. Az esemény híre a városban nagy szenzációt keltett. Azt beszélték, hogy a sziguranca főnök számos államellenes cselekményt követett el, ez okozta, hogy a polgári hatóság főnökének letartóztatását katonai bírák hajtották végre. Különben a komplikált ügyet nagy titoktartással kezelik. Mindenesetre feltűnő, hogy Szigeten rövid időn belül már a második sziguranca főnököt tartóztatták le. Köztudomású, hogy Teodorescut, az ezelőtti sziguranca főnököt annak idején a prefektus rendeletére rendőrök toloncolták ki a városból.

A törvényt csak a miniszter szegheti meg

Miniszteri utasításra regátbeliekkel végeztetik az erdélyi közmunkákat. Másfélmillió utépítés árlejtés nélkül

NAGYKAROLY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Alsószopor. Nántü. Rákosterebes és Bábcza községeket összekötő vicina lis út már régebbi idő óta olyan elhanyagolt állapotban van, hogy nem felelhet meg a mai intenzív forgalom követelményeinek. A nagykarolyi államépítészeti hivatal és Szatmármegye prefektusa számtalanszor sürgették a miniszteriumot, hogy az út szabályszerű építésére adjon államsegélyt és rendelje el a munkálatok megkezdését.

A napokban Hoiescu közmunkaügyi miniszteriumi igazgató megjelent Nántün és telefonon magához rendelte a nagykarolyi államépítészeti hivatal egyik vezetőjét, kinek bemutatott egy regátbeli urat azzal, hogy azt bizta meg a munkálatok elvégzésével. Egyben tudomására hozta azt is, hogy a munkát a bemutatott vállalkozónak a miniszter utasítására adta ki és hogy a közmunkaügyi miniszterium az út szabályszerű átépítésére és kövezésére egymillióöttszáz ezer lejt utalt ki.

A szerződést a miniszter nem írta még alá, azonban a napokban aláírja és akkor azonnal megkezdik a munkálatokat.

A miniszterek elfoglaltsága nem engedi meg, hogy a törvényeket áttanulmányozzák.

hogy tudomást szerezzenek a másik miniszter rendeleteiről, éppen ezért

figyelmébe ajánljuk a közmunkaügyi miniszter urnak a közszállítási törvényt, mely szerint közmunkát csak előzetes árlejtés után szabad végeztetni a legmegfelelőbb vállalkozóval, illetőleg ajánlattevővel

A törvény azt a célt szolgálja, hogy a köz pénzéből történő kiadásokat ellenőrizhessék. Eppen ezért a napokban adott ki a belügyminiszter egy rendeletet, amelyben figyelmezteti a községeket, hogy csak speciális, művészi produktumokat vásárolhatnak árlejtés nélkül, azonban ezt a rendeletet ugy látszik csak azok a hatóságok kötelesek betartani, melyeket mindenki ellenőriz, a minisztert nem kötelezi a törvény semmire.

A másfél millió lejes munka kiadásánál a miniszter mellőzte a törvényt és nem írt ki árlejtést, pedig lehet, hogy kéznél levő szatmármegyei, vagy szilágymegyei vállalkozó százakkal olcsóbban vállalta volna el a munkát.

A megtakarított pénzből Zetelak felét fel lehetett volna építeni.

Champaubert márki a börtönben

Hogyan akarta kifosztani a meghívott ékszerészeket? — A szélhámós bűnlajstroma

PARIS. (A Brassói Lapok munkatársától.) A Brassói Lapok egyik legutóbbi számában megemlékezett arról a nagystilű szélhámós tervről, amelyet egy magát Champaubert márkinak nevező román származású csaló akart végrehajtani néhány párisi ékszerészen. A francia rendőrségnek rövid nyomozás után sikerült elcsipni a „márki”-t, akinek még elfogatása pillanatában is ott diszlett a mellén az önmagának adományozott becsületrend szalagja. A rendőrségnek hamarosan sikerült a „márki” bűnlajstromát összeállítani.

Igazi neve Passal. Saint-Denisben született és ma harminckét éves. Ezelőtt hat esztendővel Párisban üzletet nyitott, de hamarosan gyanús módon csődbe ment, s az ügyészség elfogatási parancsot adott ki ellene. Passal Hyèresbe menekült, ahol hamis név alatt illatszertárat nyitott. Itt is csődöt mondott hétszáz ezer frank passzívával. Hamarosan Nantesben telelt, ahol Gabriel Gourand néven Canadian Motor Company cím alatt társaságot alapított. Az üzlet azonban csak néhány napig élt, mert amint négyszáz ezer frankot a kezei között érzett, újból megszökött. Ezután egyideig nyugodtan élt a vidéken.

Most, amikor letartóztatták, cselédjét is a rendőrségre vitték. Itt derült ki, hogy a cselédje tulajdonképpen a felesége, Georgette Misery. Sovány, száraz, közönséges nő, s férje a cselédszobában adott neki szállást, s az asszony részvett férje piszkos üzemeiben. Vele együtt lakott a kedvese, Gisèle Gisors is, aki szintén részese volt a márki bűneinek.

A kloroformos szoba titka

Érdekes volt a vallomása, amelyet Passal a rendőrségen elfogatása után tett.

— Természetes — mondotta, — hogy szélhámós vagyok. De nem vagyok gyilkos. Tény, hogy párisi ékszerészeket hívtam magamhoz, hogy feleségemnek harmadik születésnapjára ajándékot vegyek. Természetesen ez is hazugság volt. Ki akartam fosztani az ékszerészeket. De nem megölni, csak elaltatni. Hallgassák meg, hogy akartam tervemet keresztülvinni:

— Az ékszerészt mindenekelőtt a kertbe akartam vezetni, s megmutatni nekik onnan a gyönyörű kilátást. Ezután felszólítottam volna, hogy jöjjen velem a feleségemhez, hogy megmutassuk neki az ékszeréket választás céljából. S bevezetnem volna a már előre elkészített szoba-

ba, s hirtelen reázártam volna az ajtót. A padláson elő volt készítve a kloroform, amelyet megfelelő készülékkel a szobába szivattyúztam volna. A szoba egyik falán nyílás volt, amelyen át kényelmesen megfigyelhettem, hogy mi megy végbe a szobában. Amikor biztos lett volna, hogy az ékszerész elaludt, átvittem volna egy másik szobába, ahol két óra múlva magához tért volna. A garázsban — hiszen látták — készen állt az automobil, amelynek feladata lett volna, hogy azon a rablott ékszerrel elmeneküljek.

S a rendőrség meggyőződött róla, hogy a gépkocsi tényleg készen állt, hosszú utra szóló olajjal és benzinnel felszerelve. Valószínű, hogy a gépkocsit is lopta valahonnan.

Az akt

A rendőrség a szobában, amelybe Passal áldozatait akarta vinni, az egyik falon egy gyönyörű olajfestményt talált. Női alakot ábrázolt. Erre nézve Passal a következő felvilágosítást adta:

— Ez csak figyelem volt részemről áldozataimmal szemben, hogy annál kellemesebb érzéssel aludjanak el.

A letartóztatott csaló nem mentegőzködik. Nem védekezik, de a két nőt, akiket vele együtt tartóztattak le, minden erővel szeretné kihuzni a hinárból. Minden második szava ez:

— A nők nem bünsösök. Nem követek el semmit.

S amikor szembesítették a feleségével, így szólt hozzá:

— Szerelmem! Drága kincsem... Te nem követtél el semmit. Nem vagy bünsös. Te hamarosan kikerülsz a börtönből. De mit csinálsz majd egyedül?...

— Dolgozni fogok... — válaszolt — az asszony.

— És én egyedül maradok — s hajtott a szélhámós.

S a házaspár kitörő zokogással bucsuzott el egymástól.

Szőnyegek,

függönyök, asztal és ágytakarók, diványtakarók, butorszővetek és kész matracok

TELLMANN és SPEIL-nél
BRAȘOV. BUZASĂR 8 SZ.

294 I Mindenütt kaphatók.

HIREK

Péntek, október 10.

Katolikus naptár: Borg. Ferenc. — Protestáns naptár: Gedeon. — Görög naptár: Szeptember 27. Kallisztrat. — Izraelita naptár: 5685. Thisri 12.

A nap kel 6 óra 24 perckor, nyugszik 17 óra 42 perckor. Legközelebbi holdváltozás: holdtölte október 12-én 22 óra 21 perckor.

Időjárás: Változóan felhős idő, lényegtelen hőváltozással, kevés esővel.

Anatole France meghalt

Lapzártakor kapjuk a jelentést, hogy Anatole France ma reggel meghalt. A nagy író halálhíre nem jött váratlanul, hosszas betegsége előkészített arra, hogy utolsó óráit éli. Vele Európa nagyjainak egyik markáns tagja szállt sirba. Franciaország nagy fiát vesztette el benne, de vele kidőlt a világirodalom és a huszadik század egyik legkiválóbb egyénisége, akinek eszméi és művei a halhatatlanságot jelentik. A francia hivatalos körök és a társadalom a nemzet halottjaként fogják őt örök nyugalomra kísélni.

— **Rendelkezési állományba helyezett bírák.** A Monitorul Oficial 218. száma szerint a kolozsvári, nagyváradi, marosvásárhelyi és temesvári táblák kerületében 24 bírót helyeztek rendelkezési állományba. A marosvásárhelyi tábla kerületében az alábbiakat helyezték rendelkezési állományba: Ciurea Sándor fogarasi, Grandpierre Károly nagyajtai, László András sepsiszentgyörgyi járásbírókat.

— **Magyarország vatikáni követe.** Budapestről jelentik: Sommisch József grófot, Magyarország vatikáni követét, saját kérelmére felmentették állásától.

— **Az aradi vértanu-szobor.** Budapesti tudósítónk jelenti: A Magyar Tudományos Akadémia legutóbbi ülésén Berzeviczy Albert indítványára az akadémia elhatározta, hogy felír a magyar kormányhoz s e felírban felkéri, hogy az járjon közbe az aradi vértanu szobornak Magyarország részére való kiadásáért a román kormánynál.

— **Mária királyné emléktáblája egy francia autóbuzson.** Párisi tudósítónk jelenti: Ugy látszik a magas személyiségek látogatásait ma már nemcsak házak falán örökítik meg, hanem még az autón is, amelyen utaztak. Az egyik francia autótársaság, melynek elegáns autóbuszai a francia észak-tengeri fürdők közt közlekednek egyik kocsijára a második ülés mögött a következő emléktáblát akasztotta: »1921. augusztus 16-án Őfelsége Mária román királynő ezt a helyet foglalta el.«

— **Képes Gyula halála.** Budapestről jelentik: A napokban elhunyt Képes Gyula 78 éves nyugalmazott vezérőrnagy, aki 1872-ben részt vett a Ferenc József-földet felfedező északi sarki expedícióban.

— **Negyvenéves a szászrégeni dalárda.** Marosvásárhelyről jelentik: A szászrégeni dalárda november 8—9-én ünnepli meg negyven esztendősférvordulóját. Az ünnepségekre az előkészületek már nagyban folynak. A dalárda vezetőségének terve szerint az ország minden dalegyületét megfogják hívni erre a jubileumra.

— **Török diákok Lugoson.** Lugosi tudósítónk jelenti: A konstantinápolyi egyetem 62 hallgatója romániai tanulmányútja közben tegnap Lugosra érkezett. A török diákokat, kiknek legnagyobb részre orvostanhallgató s akik között nyolc diákkisasszony is volt, a vasuti állomáson a hatóságok és a lugosi tanintézetek ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Harambasa János polgármester a város nevében üdvözölte őket, amire a török diákok vezetője: Kiamil bej német nyelven válaszolt. Az üdvözlések után a tanulmányi kiutazók megnézték a várost, mely gazdagon megvendégelte őket. A török társaság aztán tovább folytatta útját Herkulesfürdő felé.

— **Moravesik állapota súlyos.** Hirt adtunk már arról, hogy Moravesik híres elmeorvos súlyosan megbetegedett. Budapesti jelentések szerint állapota az utóbbi napokban súlyosbodott és a katasztrófa eshetősége nincs kizárva.

— **A kolozsvári harangszentelési ünnepségek.** Kolozsvári tudósítónk jelenti: A kolozsvári harangok felszentelési ünnepségének legfőbb mozzanata kedden délelőtt volt. Ugyanis Majláth Gusztáv Károly, római katolikus püspök tegnap szentelte fel a harangokat. A három napos ünnepély első napján, vagyis vasárnap, oltári szentség imádás volt. Trefán Leonárd, volt provinciális szent beszédet mondott. Délután 6 órakor dr. Hirschler József beszélt a templomot zsúfolásig megtöltő templomi közönségnek. Este hét órától kilenc óráig toronyzene volt, amelyet nagy néptömeg hallgatott végig. A harangszenteléssel kapcsolatosan a római katolikus egyház javára országos gyűjtésre kértek engedélyt. A kérést a Muresan prefektus elnöklete alatt álló bizottság véleményezte, s a legmelegebben ajánlotta. A véleményező jegyzőkönyvet az egyház képviselője Bukarestbe vitte, hogy a miniszter hozzájárulását eszközölje ki a gyűjtéshez. A miniszteriumban a kolozsvári bizottság ajánlata ellenére is egy rendeletre való hivatkozással megtagadták a gyűjtés engedélyezését. Majláth püspök az új harangokat nagy papi segédlettel szentelte fel. Ezekután Görög Joachim kanonok beszélt, s a következőket mondotta: »Volt harangunk nekünk, a társadalmi béke harangja, abból is ágyút öntöttek. Hozzuk vissza, mert ezt a harangot várja az egész világ. Huzzuk a kötelet, hadd szóljon a megértés és a szeretet harangja, jusson el hangja a szalonokba és kunyhókba, mindenki szívébe!« — Szent beszéd után a püspök háromszor körüljárta a harangokat és szentelt vízzel meghintette. Majd az iparos dalárda énekelt, azután pedig Hirschler József plebános, Hevessy József és Bocsáncz László megkoszorúzták a harangokat. A püspök áldása után az ünnepség véget ért.

— **A szolgálati revolver.** Marosvásárhelyi tudósítónk jelenti: Marosszentkirály községben rejtélyes halál áldozata lett egy fiatal asszony. Komán Ilyés volt marosvásárhelyi rendőr az éj folyamán azzal verte föl a csend őrséget, hogy felesége agyonlőtte magát. Komán szerint este kilenc órakor mindketten pihenésre tértek. Ő elaludt, de nemsokára rémes revolverlövés riasztotta föl álmából. Felesége vértócsában feküdt mellette. A csendőr járőr a feljelentés után azonnal kiszállt a helyszínre, de mire Komán Ilyés lakására értek, az asszony már halott volt. Később a Marosvásárhelyről megérkezett hivatalos bizottság megállapította, hogy az asszony életét férje revolverével oltották ki, s nincs kizárva, hogy az asszony nem önkéntesülve tett véget életének, hanem férje gyilkolta meg. Komán Ilyés ugyanis gonosz érzésű ember. Garázda magaviselete, részegeskedése és sorozatos botrányok okozása miatt két hónappal ezelőtt kénytelen volt kiválni a rendőrség kötelékéből. Nagyon szerette az italt, s egy ízben részeg fővel fegyvert fogott önmaga ellen is. Az asszony halálának körülményei mindenképpen gyanúsak s éppen ezért a nyomozás most abban az irányban indult meg, gyilkosság, vagy öngyilkosság esete forog-e fenn. Komán Ilyést letartóztatták.

A kisanánt képviselői a magyar jóvátételt ellenőrző bizottságban

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A jóvátételi bizottság a gazdasági ellenőrzőbizottság eddig, be nem töltött három tagsági helyére kinevezte Gyuricsot (Jugoszlávia), Neculeceát (Románia) és Pospysilt (Csehország). A bizottság mindenkor Magyarország területén kívül ül össze és a magyar kormánnyal csak a főbiztos közvetítésével érintkezhetik.

— **Bér Dezső meghalt.** Budapestről jelenti tudósítónk: Bér Dezső, ismert nevű festőművész, miközben a Mátyás templomi főhercegi esküvő jeleneteit rajzolta, hirtelen összeesett és pár pillanat múlva kiszenvedett. A rajzolóművész tragikus halála Budapest művészkörében nagy megdöbbenést váltott ki. Vele a magyar karikaturarajzoló legtermékenyebb és gyakran igen ötletes képviselője hunyt el; a komoly grafikát is művelte és néhány évvel ezelőtt szép sikere volt könyvomas albumával, melyben főként tájképeket keltettek feltűnést.

— **Neumann Gábor szabadlábos.** Budapestről jelenti: Neumann Gábor, a Depositenbank volt igazgatója, a Castiglioni-ügy egyik vádlottja a tegnap jelentkezett a budapesti főkapitányságon. Kihallgatásja után egyelőre szabadon bocsátották.

— **Az erzsébetvárosi bombavető pöre.** Budapestről jelenti: A Kuria ma elutasította az erzsébetvárosi bombavetés részességével vádolt Márffy elfogultsági kérelmét, mely kezdetben a Fáy tanács, később pedig az egész budapesti bírói és ügyészi kar ellen irányult. A bombapört egyébként november 18-án kezdi tárgyalni a Fáy tanács.

— **Házasság.** Salánky Irénke és Cristian Rezső házasságot kötöttek.

(*) Ifju Dumas Sándor híres regénye a „Kaméliás hölgy” filmen 10. 11-én a Modern Mozi-ban. Főszerepben Nazimova és Rodolpho Valentino.

— **Balulsikerült leányszökítés.** (Lugosi tudósítónk jelentése.) Humoros mozzanatokban bővelkedő jelenet színhelye volt tegnap a kora reggeli órákban a lugosi vasuti állomás perronja, amelyen egy csufos kudarcra végződött leányszökítési kísérlet nyert egyelőre befejezést. Egy még egészen fiatal lugosi ifju már hónapok óta szerencsével udvarolt egy még sokkal fiatalabb leánynak, akinek a kezét hivatalosan meg is kérte, de a szülők a kiskorú kérést könyörtelenül kiköszörözték. Ez a nemvárt körülmény az elszánt szerelmesek szívében a szokásos romantikus tervét érlelte meg, melynek sikerétől függött volna a keményszívű szülők beleegyezésének kérészakolása. Szökési tervüket vasárnap hajnalban akarták végrehajtani, de szerencsétlenségükre, ugyanazzal a vonattal volt elutazandó a szokásban levő leányka egyik nagynénje is, aki midőn az ifju szerelmespárt a szokatlanul korai órákban az állomási perronon megpillantotta, a készülődő eseményekről mindkét szerelmes szüleit azonnal értesítette. A szökevény jelölték újabb szerencsétlenségére a vonat egy félórát késett és így a felháborodott szülők még kellő időben megérkeztek a szökevények lefűlélésére. Az utazó közönségnek változatos hajnali szórakozást nyújtottak a perronon lejátszódott tragikomikus jelenetek, miknek szomorú fináléjaként a két szerelmes szökevényt megfélemlítő észretérítések kíséretében a szülők külön-külön pártfogásukba vették.

— **Beszűntetett német ujság.** Temesvárról jelenti tudósítónk: A katonai hatóságok bizonytalan időre felfüggesztették a Schwäbische Volkspresse című ujságot, mert két régebbi cikkében lázítást vélt felfedezni. A svábság körében általános megdöbbenést keltett a lap betiltása és a sváb »Volksgemeinschaft«, melynek hivatalos lapja, mindent meg fog tenni a betiltó rendelet hatályon kívül való helyezése érdekében.

— **Hogy kezelik Bulgáriában az idegeneket.** A Bulgáriába utazó idegenektől az utleveleket a határon egy hivatalnok elveszi. Az elveszt utlevelet a hivatalnok azon állomás utlevéltulajdonosának adja át, amelyet a külföldi utazási célul megjelölt. Ott az utlevéltulajdonos igazolványt kap, amely engedélyt ad neki arra, hogy hét napig Bulgáriában tartózkodhassék. Ez igazolvány nélkül idegent sehova sem szabad befogadni. Ha az utas nyolc napnál hosszabb ideig akar Bulgáriában tartózkodni, ezért külön kérvényt kell beadnia és ahhoz három fényképet csatolnia.

— **Közvetlen kocsik Bukarestből Triesztbe.** A bukaresti vezérigazgatóság legújabb rendelkezése szerint ezentúl a 101. és 102. számú Bukarest—Arad—Temesvár-i vonathoz egy Bukarest—Trieszt-i közvetlen kocsit kapcsolnak.

Rotschildék közép-európai dohány-trösztöt alakítanak. Az olasz Banca Commerciale kezdeményezésére nagy közép-európai dohánytrösztöt van alakulóban. A Banca Commerciale nemrégiben megállapodást létesített a lengyel kormányral 15 millió kilogramm dohány szállítására. Mivel azonban nincsen elegendő tőkéje az üzlet lebonyolítására, szövetségre lépett több bulgár kapitalistával és dohánytermelővel, valamint egy bécsi bankcsoporttal, melynek élén a Creditanstalt, illetőleg a Rothschildcsoport áll. Ebből az alkalmi konzorciumból Rotschildék most meg akarják alkotni a nagy közép-európai dohánytrösztöt, amely közvetlenül a dohányt a Balkán-államokból és Kisázsiaiból Közép- és Észak Európába. A Creditanstalt közvetítésével röviddel ezelőtt nagy tételekben sikerült bulgár dohányt az Északamerikai Egyesült Államokban elhelyezni.

Elgázolta a vonat. Máramaroszigetről jelentik: Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap a slatinai úti sorompónál. Einhorn Elzár 39 éves máramaroszigeti fuvaros két fiával együtt át akart hajtani a vasúti síneken, mert a sorompó nem volt leeresztve. Éppen a síneken voltak, mikor az ott tolató tehervonat arra haladt és elütötte a kocsi. Einhorn azonnal meghalt, a két fiú azonban szerencsésen megmenekült. A vizsgálat megindult annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

(*) Ifjú Dumas Sándor híres regénye a „Kamélias hölgy” filmen 10–11-en a Modern Mozgóban. Főszerepben Nazimova és Rodolpho Valentino.

— Bérmozgalom a temesvári szabómunkások körében. Temesvárról jelentik: A temesvári szabóságok bérrevíziója október 17-én vált esedékessé, a segédok a munkaadóktól 13 százalékos emelést kértek, a tárgyalások folynak.

(*) Modern Mozgó. »A kamélias hölgy» Dumas világhírű színműve és regénye évtizedeken át tartotta magát és tarja ma is az összes európai színpadokon és a könyvpiacra. Mint film semmiben se nem marad mögötte sem a színműnek, sem a regénynek, sőt színesebb és meghatóbb a filmben, mint akár a regényben, avagy a színműben és két olyan rendkívüli színész, mint Nazimova és Rodolpho Valentino játszik a főszerepeket. Ma vetítik utoljára »A nép barátja» című nagyszabású filmet, főszerepben: Henny Porten és Harry Lyedtké. Ezt követi »A kamélias hölgy».

(*) Ifjú Dumas Sándor híres regénye a „Kamélias hölgy” filmen 10–11-en a Modern Mozgóban. Főszerepben Nazimova és Rodolpho Valentino.

— Robbanás egy gépgyárban. Nagykárolyból jelentik: A Bandus-gépgyárban borzalmas szerencsétlenség történt. Egy acétyel forrasztó eddig még ki nem derített okból felrobbant s az óriási légnomás Körmös Mihály munkást azonnal megölte, úgy, hogy a szerencsétlen embernek agyveleje kilocsant. A robbanás ereje olyan nagy volt, hogy a műhely tetőzetét teljesen levitte.

Tökéletes szabású raglánok NEUMANN-nál.

(*) Elveszett. Folyó hó 6-án (hétfőn) d. e. elveszett egy brilliáns fülbe való, platina foglalatú, keretű a becsületes megtaláló, hogy illő jutalom ellenében a talált tárgyat Gromes-ucca 11 szám alatt Dr. Vajánál leadni szíveskedjék.

(*) Románul legkönnyebben meg tanulhat, Andrási nyelvtanár **legőkökeletesebb** zsebszótárából tartalmaz **17.000** román szót. Ára Lei 55. Kapható Benkő Mór kiadónál Stănu-Gheorghe és minden könyvkereskedésben. 5824

(*) Megdöbbentő családi tragédia lehetne abból, ha a férfi nem akarná elvinni feleségét az »Asszony és a bábú» című film előadására, melyet az Apolló mutat be csütörtöktől kezdve. E film főszerepét Geraldine Ferrar játsza, aki bájos, megható alakításával mindenkit elragad. Vasárnaptól kezdve a Lux-film sorozat egy újabb attrakcióját mutatja be az Apolló »A modern kisasszony» címmel, melynek szerepeit a Königsmark szereplői játsszák, míg a főszerepben a híres Paere Withe mutatkozik be a brassói közönségnek.

*** Eladó egy Schweighofer zongora jó állapotban.** Felső-fővény-ucca 3.

— Tanintézetek, tanárok, tanítók, tanulók bármely tankönyvet nálam jutányos áron megrendelhet, Keszey Albert könyvkereskedésében, Cluj-Kolozsvár. 5840

*** Elveszett iratok.** A becsületes megtaláló kéri szeptember havában a Gyergyó-Csik-Gyimes vonalon elveszett irataimat és fényképes igazolványomat juttassa hozzám tekintélyes jutalom ellenében. Simon János, Targu Mureș, Str. Aliatilor 19.

IRODALOM, MŰVÉSZET

A Csodálatos mandarin

Bartók Béla új pantomimjéről

Bartók Bélának az idei színházi szezonban egy új pantomimje fog a budapesti Operaházban előadásra kerülni: a Csodálatos mandarin, melynek szövegét Lengyel Menyhért írta. Ebből az alkalomból fölkerestük Bartók Bélát ki a következőket volt szíves mondani külföldön előadandó műveiről, új zenesémájákról és jövő terveiről:

— Pesten is színpadra került Fából faragott király című táncjátékomat elő fogják adni az idén. Boroszlóban és Zürichben. Ugyanerre Köln is készül, ahol magyar ember az opera karmestere: Szenkár Jenő, Berlinben az a táncszítem kerül bemutatásra, melyet tavaly írtam a főváros jubileumi hangversenyére itt különben Kodály Zoltán is műsorra jut az ugyanott előadott zsoltárjával. Münchenben, továbbá szintén Kölnben eljátsszák új pantomimem: a Csodálatos mandarin.

— A Csodálatos mandarin 1918 nyarán kezdtem komponálni és a következő év őszén fejeztem be. A szövegét Lengyel Menyhért írta. Félőráig fog tartani a Csodálatos mandarin előadása. Műfajilag tiszta némajátéknak lehetne nevezni, mert csupán a két főszereplőnek lesz kis táncfelje benne. A hangszerelem munkáját csak most végzem, sajnos, öt esztendőig nem igen volt rá időm. Negyven oldalnyi partitúra már elkészült, még körülbelül tizenkét oldal van hátra.

* Adler Adelina a genfi nagyoperának lett a tagja. Budapestről jelentik tudósítónk: Aquila-Adler Adelina a világhírű genfi nagy opera szerződtette tagjai sorába, még pedig olyan fizetéssel, amely összeg nagyon közel áll Jeritza Mária amerikai tisztelet-díjaihoz. Adler első fellépése október elején lesz, a mikor a Bohémek-ben Mimit fogja énekelni. A nagy magyar énekművésznőt egyébként tíz vendégjátékra a newyorki Metropolitain is le köthette, ahol a Bohémek, Rigoletto, Sevillai borbély, Traviata, Tosca és Thais főszerepeit énekelné. Különös eseménynek ígérkezik ez utóbbi kettő előadása, mert tudvalevő, hogy ezekben Jeritza Mária a Metropolitainben minden eddigig elhomályosító alakítást produkált. Errekes megemlíteni, hogy Adler Adelina úgy Genfben, mint majd Newyorkban magyarul fogja énekelni szerepeit.

* A határvárosok román színtársulatai. Nagykárolyi tudósítónk jelenti: A színészeti vezérfelügyelőség tegnap érkezett távirata szerint a határvárosok román színtársulata novemberben keresi fel Nagykárolyt. Ha a szezonot befejezi, akkor a többi szatmármegyei városokat keresi fel. Nagykároly magyar lakosságának most már lesz román színtársulata, azonban még egy lépés sem történt arra vonatkozólag, hogy magyar társulat is keresse fel ezt a határvárost, pedig eddig még minden esztendőben játszott magyar színtársulat Nagykárolyban.

* Nietzsche mint zeneszerző. A híres filozófus zenei műveit dr. Georg Göhler karmester és zenetudós adja ki a weimári Nietzsche-Archiv megbízásából. A kiadás első kötete, mely 15 dal tartalmaz, most jelent meg Kistner és Siegelnél Lipcsében. Az egyik dal szövegírójáról, kinek neve nem volt a kéziratra feljegyezve, és melyet Göhler nem tudott megállapítani, lapunk zenekritikusa Horvát Henrik állapította meg, hogy az nem más mint Byron.

* Színészek Szatmáron. Kovács Imre színigazgató ma közölte Szatmár város közönségével előzetes színházi jelentést; a szatmári színiszekozont novemberben kezd meg. A társulat névsora igen sok jó erőt mutat s a közölt program is nívós szezonot ígér a szatmári színházlátogató közönségnek. A város magyarsága sok szeretettel várja a társulat megérkezését és maga a közönség gyűjti a bérleteket.

* Bemutató Nagyváradon. Hétfőn este volt Muerov orosz író drámájának a Vera Mircevának premierje, amely őszinte csalódást és — őszinte bukást eredményezett. A darab meséje elavult, novellája erőltetett és olyan elcsépezt alakokat visz a színpadra, akikben már husz év előtt sem talált semmi érdekeset, legfeljebb a karzat. Érdekes lélektani cselekmény helyett moziérmédmákra emlékeztető jelenetek pörögnek le a színpadon és a kritikus sajnálja a jobbsorsra érdemes színészek gyöttrődését. Néhány alak van ugyan a darabban, amelyeket határozottan lehet kidolgozni, de ezek elmerülésből származó komoly színész munka kívánatik. A váradi premieren, — amely az első

bemutatója volt az új orosz drámának Erdélyben — Tóth Elek klasszikusan egyszerű alakítása emelkedett ki. Mellette igen jó volt Körözy Juci és Józsika Mici. Galambos is ügyes volt. Kár azonban — s ezt feltétlenül hibáztatjuk — kezdő színészek gyenge kísérletezéseinek kitenni a váradi publikum fejlett ízlését, amikor Erdélyben elsőrangú drámai férfiszínészek találhatók. A gyenge előadást bizonyítja, hogy a közönség a legerősebb drámai részeknél nevetett.

* Reissenberger-Umling Adele szombati, október 11-iki estélyére elragadó műsort állított össze: Bach egyik áriáját, a szokásos három fuvalával, Schubertnek és Erich I. Wolffnak és Hugo Wolffnak, ritkábban énekelt dalait. Reissenberger asszony még a Máté passzió óta mindenkinek élénken emlékeztetőben áll. Elvezetés estélyre van kiállítás, annál is inkább, mivel a sok zongorastély után egy ilyen magas zenei élvezetet nyújtó változatosság csak előnyös lehet. Jegyek a Klingsor hangversenyirodában.

SPORT

Magyar játékosok idegenben

A magyar futball az elmúlt évek alatt Európa nagy futball-rezervoárja lett. A nehéz megélhetési viszonyok is kényszerítették a magyar játékosokat a kivándorlásra, de viszont a külföld és jelenleg különösen Olasz ország futballéhsége csábítja jó elhelyezkedési lehetőségekkel a magyar játékosokat.

A többi nemzet együttvéve nem vesztett el annyi játékost külföldre történt költözködés miatt, mint az MLSz egyedül. Ennek a dokumentálására álljon itt a külföldre költözött tehetségesebb magyar fővárosi játékosok és trénerek listája. Legelőbb játékost a Törekvés Sport Egyesület nevelt a külföld részére. Íme a névsor:

Lotka, Guttmann, Viola, Ging, Hirzer, Hajós, Weisz, Wetzler, Urik, Kautsky, Pruh, Lantos, Az MTK veszteség listája: Schaffer, Konrad I., Konrad II., Winkler I., Winkler II., Opata, Szabó, Feldmann, Platko, Fábián, Kossuth. A BTC tizenegye: Kőszegi I. és II., Orbán, Zsin, Kanyaurek, Molnár, Brauchler, Tichovszky, Horváth II., Hajdu, Hanák, Az FTC-nek csak hét játékosa ment külföldre: Schwartz, Nikolsburger, Nemes, Obitz, Hungler II., Rokken, Eisenhoffer. A többi egyet a következő együttes veszteséglistát tartja számon: Zsigmond, Molnár, (33 FC), Weisz, Rázsó, Klinger, Künstler, Hesser, Gencsi, Biri, Szendrő, Zvolenszki, Priboj, Jeszmás, Schaller, Kollár. A külföldön működő magyar trénerok: Révész, Kürschner, Károly Jenő, Schöffler, Bányai, Kertész, Konya, Ging, Nagy, Biró, Schlosser, Hertzka, Chrappán, Payer, Pozsonyi, Czeisler, Fürst. A névsor, amely pedig csak a tehetségesebb és ismertebb játékosok, valamint trénerok nevét tartalmazza, hetvenhárom nevet tüntet fel, ami más szóval azt jelenti, hogy hetvenhárom magyar fiatalember talált jó elhelyezkedést külföldön.

Mondani sem kell, hogy ez a szám még nem végleges, hiszen nagyon sok közepes átlagu játékos is elköltözött külföldre, úgyhogy a külföldön élő magyar játékosok számát egész bátran több mint száz főre lehet becsülni.

Az MLSz. nem tudja megakadályozni ezt, mert nem léphet fel erőszakos rendszabályokkal, s a kivándorlás, mely egyrészt a magyar futballsport megbecsülését jelenti, végeredményben mégis csak a szétzúlláshoz vezet.

(x) Uruguay eldöntetlenül játszott Argentína csapatával. Montevideóban játszott a múlt héten a két ország válogatott tizenegye egymás ellen. A játék 1:1 arányban eldöntetlenül végződött. Ugy látszik, nemcsak Uruguayban játszanak kitűnő futballt, hanem Argentínában is. Uruguay gólját Urdinara rugta, míg Argentína góllövője Tarascow volt. A két nemzet találkozását 35.000 ember nézte végig.

(x) Tömegstaféta verseny. Tegnap zajlott le Budapesten a tömegstaféta verseny, melynek utvonala a Vörösmarty-tól a Ludovika kertig vezetett Budapest uccáin keresztül. A versenyen nyolcvanhat csapat vett részt kétezer futóval. A célhoz beérkező futók megkoszorúzták a névtelen hősök emlékoszlopát. A verseny győztese az MTK csapata, második KAOE, harmadik MAC.

A gólkirály. Futball-regény. Írta: Pánczél Lajos. Ára 35 lej. Megrendelhető a „Brassói Lapok” könyvosztályától Brassó, Kapu-u. 64-66.

CSISZOLÓÁRUK,

(korongok, reszelők,
kövek, vásznak, porok)
a VEREINIGTE CARBORUNDUM

&
ELEKTRITWERKE A. G. gyármányában,
kizárólag

KAMARYT & MEDER cégnél
BRASOV-TIMIȘOARA.

2084

MEZŐGAZDASÁG

Szeszgyárvezetői tanfolyam Kézdivásárhelyen

Tudósítónk közli, hogy Pierre János vegyész-mérnöknek kézdivásárhelyi szeszgyáros körökkel folytatott megbeszélései, egy őszi szeszgyárvezetői tanfolyam megszervezése iránt, a legkedvezőbb fogadtatásban részesültek. A temesvári tanfolyam után ez volna a második ilyenemű tanfolyam, — mely az ipar és kereskedelemügyi minisztérium autorizációjával nyilvános jelleggel bír, — és amely hivatva lesz műszaki könyvek és szaklapok hiányát pótolni és a tíz év óta szünetelő oktatást e téren ismét feleleveníteni.

Különös érdeke különösen a Háromszék, Csik és Brassó vidéki gyártulajdonosoknak és szeszgyári alkalmazottaknak, hogy ezt az alkalmat felhasználják egyrészt mivel ezen vidék központjában tartatik meg a tanfolyam, másrészt ez lesz az utolsó alkalom magyar nyelvű előadást hallgatni, miután e téren is a jövőben a román előadási és vizsgáztatási nyelv fog megkiváncsítani.

A nyolc hetes tanfolyam október 20-án kezdődik, személyes érdeklődőknek Ifj. Szócs Lajos Kézdivásárhely, Mikes-u. 1. nyújt felvilágosítást. — A tanfolyam résztvevői pedig jelentésként be részvételüket Pierre János mérnöknek, (Biléd, Bánság) ki megkeresésre szintén felvilágosítással szolgál a tanfolyam iránt érdeklődőknek.

(—) A magyar vasutakon mérséklék a kiviteli díjakat. A CFR emelte a kiviteltre kerülő áruk szállítási díjtételeit. A Magyar Államvasutak ezzel szemben a kiviteltre szánt cikkek díját mérséklék. A mérséklés kiterjed a mezőgazdasági-kereskedelmi és ipari cikkekre.

(—) Telelésre szánt dió, csak teljesen érett állapotban szedhető le a fáról, különben megromlik, megpenészedik, vagy megavasodik. Az érett dióról zöld héja lehajazva, az szellős, száraz, árnyékos helyen szárítandó. Megszáradás után a diót telített só oladttal kefével alaposan megmosssuk, megszáritjuk és szellős, árnyékos, száraz helyen raktározzuk.

(—) Brassói országos vásár. Brassóban az országos állatvásárt október hó 20—21-én, a kirakóvásárt október hó 23-án tartják meg.

(—) Ló-kiállítás a Tattersaalban. Budapest főváros ez év október hó 11—15 között a Tattersaalban díjazással egybekötött tenyész-igás és luxus ló kiállítást rendez. Bővebb felvilágosítást ad a Tattersaal igazgatósága Budapest, Kerepesi út 7. sz.

Gabona- és szalastakarmány-piac

Jegyzés helye	őszi buza	sörárpa	takarmány árpa	Lencse	Zab	tengeri		Bab fehér	Széna lazán	Szalma
						szemes	csöves			
						pr 100 kgr. tétben				
a) Belföld										
Brassó	810	820	740	1800	430			900	300	110
Kolozsvár	758	760	720				470		150	80
Mármarosziget	800					650			180	
Medgyes	790	790	695			680			120	150
Nagybánya	700	700				620			160	
Nagyvárad	800	830				650				
Szatmár	830	750				670			170	100
Székelyudvarhely	900	800				700			220	100
Sepsiszentgyörgy	800	800	720	2000	430				290	120
Temesvár	773	846			475		445		180	140
b) Külföld										
Bécs osztrák kor. 1 kg.	4650	5700	4600		3550		1250			
Prága Kc 100 kg.	210	265	235	650	186	157		280	50	28
Budapest m. kor. 1 kg.	4200	4800	4150	6200	3850	3800		6200		

KÖZGAZDASÁG

Egy ember egy ország ellen

Bratianu Vintilát sem az érvek, sem a csődök sorozata nem ingatja meg elhatározásaiban

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Jeleztettük már, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter értekezletet tartott a kereskedelmi és iparkamarák, valamint az ország nagyiparosainak és kereskedőinek érdekeit képviselő Ugir kiküldöttével Szóba kerültek azok a nehézségek, melyek az ipar szabad fejlődésének, a termelés eredményének és a forgalom nyugodt lebonyolításának útjában állanak. Szóba hozták az államvasutak zavarait és hiányait, melyek miatt a szállító cégek nagy károkat szenvednek, a fa kivitelnél megállapított 50 százalékos szállítási és vámilletéki felárat, a terhes közlekedési adókat, a kereskedelmet terhelő forgalmi adókat, a fojtogató pénzhányt. Sajnos, azok a kijelentések, melyeket Bratianu Vintila az előterjesztésekre tett, nem kielégítőek s távolról sem alkalmasak arra, hogy a felizgatott közgazdasági tényezők között a hangulatot megnyugtassák.

Az a hatmilliárd lejnyi befektetés, melyet Bratianu Vintila hivatalba lépése óta az államvasutaknak engedélyezett és amit annak az országos ipar rendelkezésére bocsátott, s amellyel most Vintila nem késik kérkedni, korántsem volt elegendő, hogy a vasut csak megközelítőleg is teljesíthesse nagy feladatait. S ha javul is a helyzet lassankint, ezt a lassu folyamatot haldokló iparunk és kereskedelmünk nem tudja bevárni. Itt égető szükség van a segítségre.

A közlekedési és forgalmi adók rendezésére tett kijelentéseit sem tekinthetjük másnak — mint üres ígéretnek. A memorandum csak halogatása a dolognak. Különben is furcsa és akaratlan önvallomás a pénzügyminiszter ur részéről, amellyel nagymértékű tájékozatlanságot árul el, hogy memorandumokat kér, ahelyett, hogy szakközvegyével orvosoltatná a hallott panaszokat. A nyomasztó pénzsínségre adott deflációs magyarázatát sem tekinthetjük kielégítőnek. Igaz, hogy a deflációs folyamat mindenütt krízist teremt a termelésben s azt teremtett Csehszlovákiában is. Csak hogy ez a hangzatos beállítás nem számol a reális tényekkel. Mindenekelőtt Csehszlovákia rendezettebb viszonyok közt fogott hozzá valutájának stabilizálásához. Epen ezért a kedvező körülmények lehetővé tették, hogy Csehszlovákia aránylag rövid idő, egy év alatt, átesett a válságon. Nálunk azonban olyan kezdetlegességek és elhanyagoltak, zavarosak az állapotok, hogy ez a folyamat hosszú évekig tartana, — az első év már el is telt — s ez idő alatt gazdasági életünk teljesen összeomlanék. Mert amit kibírt a vagyonos és fejlett, versenyképes cseh ipar és kereskedelem, azt nem bírja el a zsenge korát élő romániai ipari termelés. A csehszlovák ipar háta megett a válság idején egy korrekt kormányzati rendszer a helyes gazdasági segítő műveletek egész sorozatát dolgozta ki s nagy anyagi segítséggel állott a rendelkezésére. Nálunk sem a bankok, sem a kormány, maga a Nemzeti Bank sem képesek támaszt nyújtani. Hiszen az a négyszázmillió lej, mit Bratianu a bankoknak rendelkezésére bocsátott, visszaleszámítási célokra, a 700 millió, mit ipari szállításokért fognak kifizetni, s az október

végére kilátásba helyezett újabb segítség nem elegendő ahhoz, hogy a válságot csak némi leg is enyhítse. Mig Csehszlovákiában a munkanélküliségen kívül alig volt érezhető a krízis, a legtöbb vállalat, gyár, könnyen kiheverte a krízist, nálunk a fizetéseképtelenségek és bukások egész sora kíséri végig a válságot s ha ez tovább is így tart, s Bratianu is kitart kitűzött célja mellett, anélkül, hogy a segítségül adásnak eszközeit is meg tudná teremteni, az ország termelő erejét a biztos csőd és teljes összeomlás felé fogja kényszeríteni.

A két Ecsediláp Leccapoló Társulat közös munkaprogramja

Megállapodtak a likvidálás kérdésében — A véleményező bizottság ülése

NAGYKAROLY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Ecsediláp Leccapoló Társulat területét a békeszerződés kettévágta és így két különböző társulattá alakult az Ecsediláp Leccapoló Társulat.

A két társulat összműködésére mind a két ország szempontjából nagy szükség van és éppen ezért siettetik a végleges likvidáció elintézését, melyhez most már csak a magyar kormány jóváhagyása szükséges.

A megállapodások legkardinálisabb pontja a közös vagyoni munkaprogramja. A társulatnak ugyanis Romániában két értékes oszthatatlan vagyona van. Egy kétféle értékű szárazkötő gép és háromszáz hold föld, ezenkívül van a romániai társulatnak egy magyar érdekeket szolgáló szivattyutelepe Kismajtényben, míg a magyarországi ecsedi szivattyú román érdekeket szolgál.

A likvidálást letárgyaló bizottság megállapodott abban, hogy ha a szárazkötőgép Romániában befejezte működését, vámmentesen átszállítják Magyarországra, honnan a munka bevégezése után vissza hozzák Romániába. A Romániában levő közös birtok tekintetében abban egyeztek meg, hogy értékesítése esetén 52 százaléka a magyarországi társulatot, 48 százaléka pedig a romániai társulatot illeti.

A szivattyutelepek működését az államok ellenőrzik és kölcsönösen garantálják éppen úgy, mint a tisztviselők fizetését és nyugdíj ellátását is és a töltések védelmét.

A véleményező bizottság ülésén a tisztviselők fizetésének emelésével foglalkoztak, majd rátértek a turtarebesi árvízkarosultak ügyére. A turtarebesiek ugyanis az árvíz károkról való tekintettel kérték az ártézi adók elengedését. A bizottság nem döntött sem a fizetésemelések, sem az adók elengedése ügyében.

Sokkal érdekesebb volt a gyűlésnek az a pontja, mely a Tisza és Szamos Armentesítő Társulattal való együttműködést tárgyalta.

A bizottság kimondta, hogy nem helyesli az együttműködést és a döntést a következő ülésre halasztotta.

A MAI PÉNZPIAC

Szerda, október 8.

A világpiacon a svájci frank újabb megszilárdulása mellett a lej is javult.

A belföldi piacon az izraelita ünnepek miatt a forgalom szünetel. Bankok, magánfelek nem dolgoznak. Bukaresttel kapcsolatban nincs. Ezért a piac tartózkodó. Az üzleteltetés szorványos jelenség. Déli árfolyamok: egy svájci frank 35.55 lej, egy dollár 180, egy angol font 820, egy olasz lira 8.08, egy francia frank 9.75, egy cseh korona 5.50, egy lejért 384 osztrák, illetőleg 410 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi rástól való eltérések.) Nyitás: egy dollár 5.22 és fél (—fél), egy angol font 23.20 (—1), száz francia frank 27.27 (—18), száz olasz lira 22.50 (—31), száz cseh korona 15.57 fél (—2 fél), száz dinár 7.47 fél (—5 fél), száz leva 3.82 (—), száz lej 2.82 fél (—), tízezer magyar korona 0.68 (—) tízezer osztrák korona 0.7350 (—30), száz járadékmarka 123 háromnegyed (—háromnegyed).

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdaja.

Hirdesse meg áruát a „Brassói Lapok“-ban és özönével kapja a rendelést, mert a „Brassói Lapok“-at mindenki olvassa

A Brassói Lapok könyvosztályának könyvjegyzéke.

(Postai megrendeléseket utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése mellett azonnal elintézzük.)

Íffusági iratok, képeskönyvek, leporellók.

	Lej
Benedek Elek: ABC (Nagy leporellószerű képeskönyv)	160.—
Bokay: Miska és Peti	50.—
Csuka Zoltán: Gyermekmesék	50.—
Egy komisz kölyök naplója (Karinthy fordítása)	140.—
Faylné: Sok-sok csecse tarka mese	140.—
Hj. Gaal Mózes: Mildi meséi (Félvászon kötés. Jaschik Álmos színes illusztrációival)	240.—
Grimm meséi. (Összeállította Gaal Mózes. Jaschik Álmos színes illusztrációival)	240.—
Grimm Testvérek legszebb meséi	80.—
Haberton: Helén kicsikéi	160.—
Más csemeték	160.—
Hauff meséi (Jaschik Álmos színes illusztrációival)	240.—
Heimburg: Öreg barátnőm	160.—
Kiszely: Matyika és Eperke	100.—
May Károly: Szent este	120.—
" " A vezér	120.—
" " Winnetou I.	120.—
" " II.	120.—
" " Winnetou halála	120.—
" " Kaimann kapitány	120.—
Ószkár bácsi meséi	100.—
Papp Dezső dr.: Egész az északi polusig és egyéb utirajzok	70.—
Puk Muk urfi újabb kalandjai	100.—
Sas: Csali Pali csalafintaságai (Színes képekkel)	160.—
Stelly: Mit játszunk gyerekek	50.—
Halden Erzsébet: Szeleburdi kisasszony menyasszonysága	160.—
" " házassága	160.—
Leporellók: Kis állatkert I. Szárnyas állatok	30.—
" " II. Háziállatok	30.—
" " III. Vadállatok	30.—
Tessék beszélni	30.—
Kócos Peti	30.—
A kis tudós	30.—
Apró állatok	30.—
Törpe világ	30.—
Mi van benne	30.—
A mi állataink	30.—
Muki medve	30.—
Háziállatok	50.—
Vadállatok	50.—
Számoljunk	50.—
A. B. C.	50.—
Klasszikus képeskönyv Petőfi verseivel	60.—
Vig állatkert	60.—
Bandika kalandjai	60.—
A. B. C.	60.—
A kis tudós	70.—
Babák öröme	70.—

Háztartás könyvtára

Szerkesztő: Kürthy Emilné

1. Hus- és bőjti levesek.
2. Levesbe való tészták és egyebek
3. Tojás ételek
4. Szárnyasok és szárnyas vadak
5. Nyul-, őz- és egyéb vadhusok
6. Halak elkészítése
7. Sós- és édes mártások
8. Különféle italok
9. Jóízű kenyér sütés
10. Gyermekszoba (Gyermeknevelés)
11. Szépségápolás
12. Illatszerek
13. Az egészség ápolása
14. Lakás (Jókarbantartás) Takarítás
15. Az asztal diszei (Asztalterítés)
16. Fűtés, világítás
17. Mosás, pecsétisztítás. Mosószappanok
18. Háztartási (Házi gyógyszerár)
19. Hasznos tudnivalók
20. A bevásárlás művészete
21. A konyha
22. Társas étkezések rendezése (Lakomák, tálalás, felszolgálás)
23. Egyszerű ételsorok (Ebédek, uzsonnák, vacsorák)
24. Az éléskamra
25. A pince
26. A konyhakert és gyümölcsös
27. Díszkert és szabadkertészet
28. A vendéglátás művészete
29. Hölgyek tanácsadója
30. Nők sportja
31. Gyermek higienia (Gyermekbetegségek és azok gyógyítása)
32. A fog-, száj- és köröm ápolása
33. A női test ápolása
34. Folttisztítók
35. Hogyan ruházkodjunk
36. Baromfi betegségek
37. Baromfi tenyésztés
38. Felfújtak és pudingok

Egy-egy kis füzet ára 5 lej.

Megérkeztek
a budapesti könyvüjdonságok
a Brassói Lapok könyvosztályába.
Kérje díjtalan könyvárjegyzékünket.

Soci György posztó-áruházaiban, Brassó

rövid ideig tartó nagy szövet-eladás. 20.000 m. szövet kerül eddig nem létezett áron eladásra.

Kapu-u. 27. sz. alatti áruházban | A Weisz Mihály-u. 18. sz. üzletben

15.000 méter szövet-áru | 5000 méter szövet-maradék

30%-al olcsóbban mint bárhol áll a vásárlóközönség rendelkezésére. | beszerzési áron alul lesz eladva.

Ezen hallatlan olcsó árak csak rövid ideig érvényesek!

HIGOSAN

és

PORZOL

a legjobban bevált CSAVAZÓSZEREK.

Prospektust díjmentesen
küldök

6100

*

Bartha Arpád

Sft. Gheorghe — Sepsiszentgyörgy.

Kellermann: Schwedenklee utolsó szerelme Ára 45 lej
Kapható mindenütt! Kiadta: Brassói Lapok könyvosztálya, Brassóban. Kapható mindenütt!

FIGYELEM!

Értesítjük igen tisztelt vevőinket, hogy vezérigazgatónknak külföldi útján sikerült direkt a termelőtől igen nagy mennyiségű

FIGYELEM!

nyersparafát

előnyös áron vásárolnia s így abba a kellemes helyzetbe jutottunk, hogy kizárólag saját gyártelepeinken gyártott és ELISMERT LEGOLCSÓBB

parafadugó árainkból 20% engedményt adunk.

Saját érdekében kérjük, hogy szükséglete esetén forduljon Nagyrománia legnagyobb parafadugó gyárához

“SZERDERIT” ARAD.

Gyárak és lerakatok: BUDAPEST, BECS, BELGRÁD.

Műszaki könyvek

Balog Arthur:	Gázgépek működése	Lei 45.—
Balassa Frigyes:	A cséplőgépek szerkezete és kezelése	180.—
Clementis László:	Bádogosság	72.—
Göndör Lajos:	Gyorsító benzinmotorok	
	Az automobil-, repülőgép-, kerékpár-, csónak- és eke-motorok működési és szerkezeti elveinek ismertetése, kezelése és üzemzavarainak gyors megszüntetése (322 ábrával)	145.—
Hinsenkamp Bernát:	Elemi műszaki mechanika	220.—
Jaloviczky Lajos:	Gázmotorok	150.—
"	Vízuturbinák	130.—
"	Gőzturbinák	135.—
Lázár Streck:	Házi vízvezeték, csatornázás, gázberendezés	60.—
Bagossy Béla:	Elektromos erőátvitel	220.—
Jesch László:	Váltakozó áramú motorok	100.—
Rohonyi Gyula:	Az általános elektrotechnika elemei	110.—
Sávoly Mihály:	A gőzmozdony leírása, működése és kezelése	180.—
Naszályi József:	A stabil gőzkazánok és gőzgépek gyakorlati tankönyve	240.—

Elsőrangú szakmunkák különféle szakmákból

Mihalik Gyula:	Textilanyagisme és technológia	Lei 40.—
Littván Sándor:	Ipari számtan és áralkuláció	40.—
Hollerung Gábor:	Mesterséges hűtés és jéggyártás	90.—
Dr. Hankó Vilmos:	Chemia a mindennapi életben	75.—
Grofcsik János:	Építőipari anyagtan	60.—
Borsányi József:	Kőműves és kőfaragó szerkezetek	72.—
Bodh József:	A cipészipar kézikönyve	72.—
Dr. Dubovitz Hugó:	A szappangyártás	110.—
Diószeghy-Csipkay:	Fatechnológia. Fapipari szakirányú tankönyv	130.—

Megrendelhető az összeg előzetes beküldése ellenében vagy utánvétellel
a Brassói Lapok Könyvosztályától
Brassó, Kapu-ucca 64—66. szám.

Fényképezészek figyelmébe!

Elsőrangú szakkönyv amely érdekel mindenkit, aki fényképezéssel foglalkozik:

ANTAL MIKLÓS:

A fényképezéshez és fémnyomási eljárásokhoz használt vegyszerek ismertetése

Ára 40 lej. Szállítja utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Gazdálkodók figyelmébe!

Ajánlható szakkönyvek:

Gyümölcsstermesztés

Kézikönyv 112 ábrával. Irta: Horn János.

Ára 130.— lej.

A sertések nevelése, tartása és gondozása

Irta: Révész Gyula. Ára 40.— lej.

Szállítja:

A BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.

SZEDERKÉNYI ANNA

LÁZADÓ SZIV

A legnépszerűbb magyar író legújabb regénye a szerelemtől

Ára 70 lej. Kapható mindenütt.

Kiadta: Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassóban

COURTHS MAHLER

LEGSZEBB MŰVEI:

Szinlelt házasság	45.— L.
Fény és homály	45.— "
Szegény fecske	45.— "
Ne ítélj!	45.— "
Apja leánya	45.— "
Forgószél kisasszony	50.— "
A férfi sorsa a nő	50.— "
Kata házassága	60.— "
Virágakövekközt	60.— "
Koldus grófkisasszony	60.— "
A visszajáró múlt	60.— "

Minden könyv izlées kiállításban, többszínű fedőlappal. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldésével.

Könyvkereskedőknek megfelelő rabattot adunk!

No. 2451—1924.

Publicațiune.

Judecătoria de ocol Mercurea-Ciuc aduce la cunoștința generală, că la cererea Dr. Gaal Andre loc. în Mercurea-Ciuc a pornit procedură pentru anularea următorului document despre care se afirmă, că s'ar fi pierdut și anume două cartele și anume de 66203 lei 84 bani în reg. la No. de foaie 556/VI sub No curent 1578 intitulat „Dr. Gaal Andre” și de 35152 lei 93 bani în reg. la No 518/VI de foaie sub No curent 1502 intitulat „Dr. Gaal Andre” emise de către casa de economii din Mercurea-Ciuc S. A.

Deci instanța invită de posesorul documentului amintit că în termen de un an dela inserarea a treia a publicațiunei în Buletinul Justiției să prezinte documentul la instanță, pentru că în caz contrariu instanța îl va declara nul, dacă petițiionarul va cere aceasta din nou și termenul mai sus arătat va fi expirat. Mercurea-Ciuc la 10 luna Iunie 1924.

6083

Dr. Feltser mp.

TUZIFA hasábos és felvágott KOKS DARABOS SZÉNA KAPHATO

Tontsch-féle raktár

Weiss Mihály-ucca 29

2054

Telefon 286-os

Minden

magyarul olvasó ember asztalán ott kell legyen a zseniális magyar költő,

ADY ENDRE

MŰVEI.

VERSEK:

Új versek	Lei 50.—
Vér és arany	140.—
Ki látott engem	150.—
A magunk szerelme	140.—
A menekülő élet	150.—
A minden titkok verseiből	140.—
Halottak élén	140.—

Újabb kiadások:

Az utolsó hajók	Lei 140.—
(A nagy költő utolsó versei)	
Rövid dalok egyről és másról	100.—
Még egyszer	80.—
Margita élni akar	100.—

PRÓZA:

Levelek Párisból	200.—
------------------	-------

Most jelent meg az első teljes Ady-életrajz:
ADY LAJOS: ADY ENDRE
Ára 280.— lej.

Szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya
Brassó, Kapu-ucca 64—66. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szövege: 3 lej. - Hosszabb betűvel 6 lej. - Állást keresőknek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lej. Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizalmasunknál is feladhat minden helységben, aki pontosan továbbítja azokat kiadónkhoz. - Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdezősküldésekre válaszolunk.

Személyszállító autó-vállalat.
Jancsó. Telefon 5-30 Brassó, Fekete-ucca 44. 9463

Aphrodan biztosan gyógyít köszvényt és rehumát. 6034

15 H. benzinmotor 60 amperes 65 voltos dinamóval kitűnő állapotban eladó a Cinema Modernben. 6029

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a Fekete-ucca 71 szám alatt modern kiadást nyitottam, ahol állandó kosztosokat és abonánsokat jutányos ár mellett elfogadok, valamint uccai kihordásra is. Tiszta és olcsó kiszolgálásról kezeskedek, ugyanott egy kapu, egy üzleti pult és egy diván olcsón eladó, Érsek József, 6055

Gépész-kovács uradalomba ajánlkozok január 1-ére. Gőzgép, Titan, Sexton, szántómotorok és képekítő aratógépek javításához is ért. Szíves megkereséseket Kopornai József mecánic, Mosia Maruzi Tárgsor Vech. Jud. Prahova. 6085

Egy fiatal gyermektelen házaspár, ki jelenleg urasági inas és szobalány, bármilyen alkalmazást keres ur háznál. Cim pontos szolgálat alatt a kiadóban. 6087

Fűrészüzemhez kisebb-szerű társ kerestetik, lehetőleg nőtlen, legkevesebb 30.000 lej készpénzzel, Bővebbet Bayer Károlynál, Targulsecuesc.

Tanonc felvétetik fizetéssel fűszerüzletbe Goldstein Lajosnál, Vasut-ucca 30 sz. 6093

Burgonyát étkező és ipari célnak megfelelően szállít legolcsóbban Bayer Károly Targulsecuesc, 6090

Egy iajtchen eladó borjuval együtt. Brassó, Felsőfővény-u. 36. vagy Alsófővény-u. 12. 6101

Magyar tanítónő állást keres előkelő magyar családnál. Kitűnő gazdasági, kézimunka, rajz, festészeti ismerettel. Nagyon ügyes üzleti vállalatban is elmenne. Cim 6104 sz. alatt a kiadóban.

Bukarestben kerestetik egy jó magyar rikkanca, magyar lapok árusítására, kávéházakban és magánházakban, jó kereset mellett. Cim 6103. szám alatt a kiadóban.

Eredeti francia úrváltványokat elvállal. Erdőkölöndi 6121 sz. alatt a kiadóban.

Azonnal bekölöndő 3 szoba kiadó. Cim Kapu-ucca 14. 6120

Vincellér és kertész 4 éves, nős, 16 évi gyakorlattal, jeles bizonyítványokkal, új évre állást keres. Érti a konyha és gyümölcskertészetet, méhészetet, falkola kezelést. Cim 6119 szám alatt a kiadóban.

Üzletáthelyezés. tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy üzletelhelyiséget Kapu-ucca 48 szám alá, szemben a Szent János-uccával, helyeztem át. Teljes tisztelettel Ilyés Károly. 6118

Bodolai Hangya szövetkezet azonnali beépítésre óvadékképes bekezelőt keres. Fizetés: lakás, fűtés, világítás, évi forgalmi jutalék és hat 100 lej fix. Ajánlatok az igazgatósághoz Bodolai cimzendők. 6117

Eladó egy máltai keréstartrendszerű motorfényképezőgép. Majer László Arad, Str. Numa Pompiliu 5. 6116

Két jó **mázoló-segéd** jó fizetéssel azonnali felvétetik. Segesvár, Hossz-ucca 38. 6113

Varrógépek, keréparók legolcsóbb beszerzési forrása Moldovai Segesvár, Str. Regele Ferdinand 41. 6112

Gyakorlott

1 ötök és kötőnök

minden időben jó javadalmazásu foglalkozást találnak

M. VOGELSANG

kötött sportcikkék gyárában, Nagyszeben—Sibiu.

744

KIRCHEIS-féle

plémegmunkáló-gépek

amíg a készlet tart

KÉPVISELET Erdély részére:

BRASSÓ, KUT-UCCA 43